

נא לא להוציא מביהכ"נ עד יום ב'
ואם בדעת הגבאים לגונוזו במוצ"ש,
ניתן לקחת במוצ"ש.

דבררי היהימם

דרשות ומאמרים
מלאים וגדושים בדבקות ואהבת ה'
מלווים בסיפורים מלהיבי הנפש
על סדר

יתרו

◆ מעלת האחדות ◆

נכתב בעזרת החונן לאדם דעת
על ידי
יוסף חיים ב"ר דניאל זצ"ל אליהו

להצלחת התורמים שיתמלאו
כל משאלות ליבם לטובה ולברכה
אמן

כל הזכויות שמורות

למחבר

לפרטים

054-8428679

לקבלת החוברת ניתן לשלוח
בקשה לכתובת המייל:

D0548428679@gmail.com

וכן ניתן להוריד דרך אתר דרשו
תחת השם "גליון דברי חיים"

יתרו

מעלת האחרות

בחדש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים ביום הזה באו מדבר סיני:
ויסעו מרפידים ויבאו מדבר סיני ויחגו במדבר ויחן שם ישראל נגד ההר:
(שמות י"ט א-ב)

אחדות זה התנאי לקבלת התורה

אמרו רבותינו במדרש (ויקרא רבה פרשה ט ט) חזקיה אמר חורי,
גדול השלום שבכל המסעות פתיב (במדבר לג, ה): ויסעו ויחגו,
נוסעים במחלקת וחונים במחלקת, כיון שבאו כלם לפני הר סיני נעשו
כלם חנה אחת, הדי דכתיב (שמות יט, ב): ויחן שם ישראל, ויחגו
שם בני ישראל אין פתיב כאן אלא ויחן שם ישראל, אמר הקדוש
ברוך הוא הרי שעה שאני נותן תורה לבני.

כמ"ש רש"י "ויחן שם ישראל" – כאיש אחד בלב אחד, אבל שאר
כל החניות בתרעומת ובמחלוקת:

וכך מבואר במדרש (ילקוט שמעוני שמות פרק יז רמז רעג) "דרכיה
דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום" (משלי ג י"ז) בקש הקב"ה ליתן תורה
לישראל בשעה שיצאו ממצרים, והיו חלוקים אלו על אלו, והיו
אומרים בכל שעה "נתנה ראש ונשובה מצרימה" (במדבר י"ד ד) מה
כתיב: "ויסעו מסכת ויחגו באתם" (שמות י"ג כ) היו נוסעין במריבה

וחונן במריבה, כשבאו לסיני הושוו כולם אגודה אחת, ויחנו שם ישראל אין כתיב כאן, אלא, "וַיִּחַן שָׁם יִשְׂרָאֵל" נעשו הומניא אחת, אמר הקב"ה התורה כולה שלום ולמי אני נותנה לאומה שהיא אוהבת שלום, הוי כל נתיבותיה שלום...

כלומר: התורה נקטה לשון יחיד "וַיִּחַן" כדי ללמדנו, שהם היו מאוחדים, עד שהעם כולו נראה כאיש אחד.

מדוע אי אפשר לזכות לתורה בלי אהדות?

מבאר רבי חיים שמואלביץ זצ"ל על פי המדרש (ויקרא רבה א א) גברי כח עשי דברו, במה הפתוב מדבר? רבי הונא בשם רבי אחא אמר בישראל שעמדו לפני הר סיני הפתוב מדבר שהקדימו עשיה לשמיעה ואמרי "כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע". (שמות כ"ד ז) לשמע בקול דברו, אמר רבי תנחום בר חנילאי בנהג שבעולם משוי שקשה לאחד נוח לשנים, ולשנים נוח לארבעה, או שפא משוי שקשה לשנים רבוא נוח לאחד, כל ישראל עומדים לפני הר סיני ואמרים "אם יספיים אנחנו לשמע" וגו', (דברים ה כ"ב) ומשה שומע קול הדבור עצמו וחייה. תדע לך שהוא פן, שמפלגן לא קרא אלא למשה, לכך נאמר: ויקרא אל משה.

אומר רבי חיים שמואלביץ זצ"ל מדרש זה תמוה הוא, מה הדמיון בין משא שקשה לאחד לשאת אותו והוא נוח לשניים, לתורה הק', הרי בתורה צריך כל אחד לישא משא של כל התרי"ג מצוות לבדו, ולא ניתן לעשותן בשותפות?

אלא אומר רבי חיים שמואלביץ זצ"ל רואים מכאן, כי התורה לא ניתנה ליחידים, כיון שקניין התורה הוא קשה, צריך לכך כוח הרבים, כפי שאומרת המשנה באבות אודות קנייני התורה שהם נרכשים "בדקדוק החברים" "ובפלפול התלמידים", רק בכוחות משותפים מאיר האחד את עיני השני ורווחא שמעתתא, כוח זה נוגע הן ללימוד התורה והן לכל מערכת קיום המצוות והדביקות בבורא, רק באופן שבו האחד מחזק ידי רעהו בקיום התורה באופן של כל ישראל ערבים זה לזה,

רק כך מתקיימת התורה, הוי אומר, שהתורה ניתנה לכל השישים ריבוא יחדיו.

וכמו שבמשל, המשא שהוא קשה לאחד, הוא נוח לשניים, כי המשא והכובד מתחלק לשניים, הוא הדין בקבלת התורה, אע"פ שכל אחד צריך לקבל בעצמו את התורה, מכל מקום כיון שהתורה לא ליחידים ניתנה אלא לכלל כולו, נמצא שכל אחד מן הכלל מסייע בקבלתו לשני, וכיצד נעשו ס' ריבוא יחידים לכלל אחד מוצק? ע"י לב אחד, עי"כ נעשו ישראל, לאיש אחד, וז"ש "וַיִּחַן שָׁם יִשְׂרָאֵל"

והנה מלבד שהיה צריך להיות ששים רבוא במתן תורה משום שמספר זה מכוון כנגד ששים רבוא אותיות התורה, הרי שנוסף לכך היו צריכים להיות באחדות ובדביקות, כי כשם שבספר תורה גם אם לא חסר אות אחת, ואין שום דיבוק באותיות, כל עוד שהספר תורה לא תפור, ואפילו הוא תפור, ורק יריעה אחת לא תפור, הספר פסול, כך כנסת ישראל, כל מעלתם כשהם מאחודים, ואין פירוד בניהם.

ויותר מזה אומר רבי חיים שמואלביץ זצ"ל שרואים מדברי חז"ל שככל שיש יותר אחדות בעם ישראל, כלל ישראל זוכים יותר לתורה כמבואר בגמרא סנהדרין (כ.). על הפסוק במשלי (ל"א ל) "שָׁקֵר הַחֵן וְהֶבֶל הַיָּפִי אֲשֶׁה יֵרָאֵת יי' הִיא תִתְהַלֵּל" אומרת הגמרא: דבר אחר: "שָׁקֵר הַחֵן" – זה דורו של משה ויהושע, "וְהֶבֶל הַיָּפִי" – זה דורו של חזקיה, "אֲשֶׁה יֵרָאֵת יי' הִיא תִתְהַלֵּל" – זה דורו של רבי יהודה ברבי אילעאי. אמרו עליו על רבי יהודה ברבי אילעאי, שהיו ששה תלמידים מתכסין בטלית אחת ועוסקין בתורה.

ופירש רש"י דורו של משה ויהושע – עסקו בתורה הרבה, ודורו של חזקיהו יותר מהם, כדכתיב: "וְחֶבֶל עַל מִפְּנֵי שָׁמֶן" (ישעיה י כ"ז) ואמרינן בגמרא (סנהדרין צד): חובל עולו של סנחריב מפני שמנו של חזקיה, שהיה דולק בבתי מדרשות, עד שבדקו מדין ועד באר שבע ולא מצאו עם הארץ. מתכסין בטלית אחת – עניים היו.

והנה בפשטות מה שאמרו על דורו של רבי יהודה בר אילעאי שהיו מתכסין בטלית אחת, מפני שהיו עניים, הכוונה שלמדו תורה מתוך

הדחק וזו היתה מעלתם, כדאיתא באבות דר"נ (פ"ג ו) טובה אחת בצער ממאה בריוח. אולם יש לומר עוד בזה, שמציאות זו של ששה מתכסין בטלית אחת, לא תיתכן בזמן שכל אחד דואג לעצמו, ועל כרחך שכל אחד חשב ודאג אך ורק לזולתו, ולפיכך נמצאו כולם מכוסים, וזה משום שהיו כאיש אחד בלב אחד.

ולפי זה מובן הטעם שהזכירו חז"ל ג' דורות הללו, (משה חזקיה ורבי יהודה ב"ר אילעאי) משום שדורות אלו היו במעלה מיוחדת לענין קבלת התורה, ודורו של רבי יהודה בר אילעאי עולה על כולנה, כי האחדות והאהבה שהיתה ביניהם בדור זה, עלתה על האחדות שהיתה בימי משה וחזקיה, כי מציאות זו של ששה מתכסין בטלית אחת מורה על מעלת איש אחד בלב אחד במידה שאין דוגמתה בכל הדורות, וע"כ היתה קבלת התורה שלהם במדרגה הנעלה ביותר. עד כדי כך שהיו במעלה יותר מדורו של משה רבינו וחזקיה המלך, "אִשָּׁה יִרְאַת יי' היא תתהלל"

ומוסיף רבי חיים שמואלביץ, הנה מצינו בתורה לגבי משה, שזכה למצוא חן בעיני ה', והתורה כותבת זאת חמשה פעמים בפרשה אחת (שמות לג יב-יז) "וְאַתָּה אָמַרְתָּ יְדַעְתִּיךָ בְּשֵׁם וְגַם מָצֵאתָ חֵן בְּעֵינַי" "וְעַתָּה אִם נָא מָצֵאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ" וגו' "לְמַעַן אֲמַצָּא חֵן בְּעֵינֶיךָ" "וּבַמָּה יִדְעֶה אִפּוֹא כִּי מָצֵאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ" "כִּי מָצֵאתָ חֵן בְּעֵינַי וגו'."

חמשה פעמים חוזרת התורה על תבת "חן" בפרשה כי על ידי ה"חן" זכה משה רבינו לכל מה שזכה. גם נח ניצל מהמבול על ידי החן כמ"ש "וַיִּנַּח מֶצְאָ חֵן בְּעֵינַי יי'" (בראשית ו ח)

ועל ידי מה זכה משה רבינו לחן? על ידי הענוה, דכתיב: "וְלִעֲנוּיִם יִתֵּן חֵן" (משלי ג ל"ד) וגם על ידי התורה שכתוב בה "אֵילַת אֲהָבִים וַיַּעֲלֵת חֵן" (משלי ה י"ט) ואמרו בגמרא (כתובות ע"ז): חן מעלה על לומדיה.

ואעפ"כ אמרו בסנהדרין (שם) שקר החן על דורו של משה וכל השבח יראת ה' היא תתהלל על דורו של רבי יהודה ברבי אילעאי, שהיו ששה תלמידים מתכסין בטלית אחת ועוסקין בתורה. שזוהי

אחדות אמת, כי אם כל אחד היה מושך לעצמו את הטלית, אף אחד לא היה מתכסה, וזו אחדות אמת שעל ידה זוכין לקבלת התורה, עד כדי כך שאפילו מעלת ה"חן", שקר לעומתה, כי מעלת ה"כלל" עולה על כולנה.

יוצא שלא רק במעמד הר סיני, במעמד מתן תורה היה צורך באחדות, אלא בכל דור ודור, ככל שיש יותר אחדות, זוכין יותר להבנת וידיעת התורה.

וכך מבואר בזוהר הק' שככל שיש יותר אחדות זוכין יותר ויותר לידיעת התורה וז"ל הזהר הק' (פרשת כי תשא דף ק"צ) דָאֲמַר רַבִּי אַבְא, כָּל אֱלִין חֲבַרְיָא, דְּלֵא רַחֲמִין אֱלִין לְאֵלִין, אֲסַתְּלִקוּ מְעַלְמָא עַד לָא מָטָא זְמַנְיָהּ, כָּל חֲבַרְיָא בְּיוֹמוֹי דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, רַחֲמֵי דְנַפְשָׁא וְרוּחָא הָוּה בְּיַנְיָהּ, וּבְגִין כֵּן בְּדָרָא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן בְּאַתְגְּלִיָּא הָוּה, דְּהָוָה אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כָּל חֲבַרְיָא דְלֵא רַחֲמִין אֱלִין לְאֵלִין, גְּרַמִּין דְּלֵא לִיהֶן בְּאַרְחַ מִיִּשְׂרָאֵל. וְעוֹד דְּעַבְדִּין פְּגִימוּ בָּהּ, דְּהָא אוֹרִיָּתָא רַחֲמֵי וְאַחֲוָה וְקָשׁוּט אִית בָּהּ. אַבְרָהָם רַחֲמֵי לְיִצְחָק, יִצְחָק לְאַבְרָהָם, מִתְחַבְּקִין דָּא בְּדָא, יַעֲקֹב תְּרוּוִיָּהּ אַחֲדִין בֵּיהּ, בְּרַחֲמֵי, וּבְאַחֲוָה, יְהִיבִין רוּחִיָּהּ דָּא בְּדָא. חֲבַרְיָא כִּהְוָא דוּגְמָא אֲצַטְרִיכוּ, וְלֵא לְמַעְבַּד פְּגִימוּ.

תרגום: אמר רבי אבא, כל אלו החברים שאינם אוהבים אלו את אלו, מסתלקים מן העולם טרם שמגיע זמנם, כל החברים בימיו של רבי שמעון בר יוחאי, אהבת נפש ורוח היתה ביניהם, ומשום זה בדורו של רשב"י היו הסתרי תורה בגלוי, שהיה רבי שמעון אומר, כל החברים שאינם אוהבים זה את זה גורמים לעצמם שלא ללכת בדרך הישר, ועוד שעושים פגם בה בתורה, כי התורה אהבה ואחוה ואמת יש בה, אברהם אהב את יצחק, ויצחק את אברהם, שהיו מתחבקים זה את זה, יעקב, שניהם היו אווזים בו באהבה ואחוה ונותנים רוחם זה בזה. החברים צריכים להיות כמוהם, ולא לעשות בהם פגם, ע"כ תרגום הזוה"ק.

וכך אמרו חז"ל במדרש (שיר השירים רבה פרק ח יג) הַיּוֹשֵׁבֶת בְּגַגִּים חֲבַרְיָא מְקַשְׁיָבִים לְקוֹלֶךָ הַשְּׁמִיעֵנִי, רַבִּי נִתָּן בְּשֵׁם רַבִּי אַחָא אָמַר

למִלְךָ שָׁעַס על עֲבָדָיו וְחִבְשָׁן בְּבֵית קוֹלִין, מָה עָשָׂה הַמֶּלֶךְ נָטַל כָּל קְצָרְקָטִין שְׁלוֹ וְעַבְדָּיו וְהִלֵּךְ לְשֹׁמֵעַ מָה הָיוּ, מִן הֵן אוֹמְרִים, שְׁמַע שֶׁהָיוּ אוֹמְרִים אֲדוֹנָנוּ הַמֶּלֶךְ הוּא שְׂבַחְנוּ, הוּא חֲיִינוּ, אַל נַחְסֵר לְאֲדוֹנָנוּ הַמֶּלֶךְ לְעוֹלָם, אָמַר לָהֶם בְּנֵי הַגְּבִיּוֹת קוֹלְכֶם כְּדֵי שִׁישְׁמְעוּ חֲבָרִים שְׁעַל גְּבֻכְכֶם. כִּי אִף עַל פִּי שִׁישְׁרָאֵל עֲסוּקִין בְּמִלְאֲכָתָן כָּל שֵׁשֶׁת יָמִים וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיט מִשְׁפִּימִים וּבָאִים לְבֵית הַכְּנֶסֶת וְקוֹרִין קְרִיאַת שְׁמַע וְעוֹבְרִין לְפָנֵי הַתִּבָּה וְקוֹרִין בַּתּוֹרָה וּמִפְטִירִין בְּנְבִיא, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר לָהֶם, בְּנֵי, הַגְּבִיּוֹת קוֹלְכֶם כְּדֵי שִׁישְׁמְעוּ חֲבָרִים שְׁעַל גְּבֻכְכֶם, וְאִין חֲבָרִים אֲלָא מִלְּאֲכֵי הַשָּׂרָת.

וְתַנּוּ דְעֵתְכֶם שְׁלֹא תִשְׁנְאוּ זֶה אֶת זֶה, וְלֹא תִקְנְאוּ זֶה אֶת זֶה, וְלֹא תַחְרְרוּ זֶה עִם זֶה, וְלֹא תִבְיָשׁוּ זֶה לְזֶה, שְׁלֹא יֵאמְרוּ מִלְּאֲכֵי הַשָּׂרָת לְפָנֵי רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם תּוֹרָה שְׁנַתָּת לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל אִינְן עוֹסְקִין בָּהּ, וְהָרִי אֵיבָה וְקִנְאָה וְשִׁנְאָה וְתַחְרוּת בִּינֵיהֶם, וְאַתֶּם מְקִימִים אוֹתָהּ בְּשָׁלוֹם. כִּי קִפְרָא אָמַר לְמָה קָרָא לְמִלְּאֲכֵי הַשָּׂרָת חֲבָרִים, לְפִי שְׂאִין בִּינֵיהֶם אֵיבָה וְקִנְאָה וְשִׁנְאָה וְתַחְרוּת וּמִינּוּת וּפְלַגַּת דְּבָרִים.

וְהִנֵּה צָרִיךְ בִּיאוֹר בְּדַבְרֵי הַמְדַרְשׁ: וְתַנּוּ דְעֵתְכֶם שְׁלֹא תִשְׁנְאוּ זֶה אֶת זֶה, וְלֹא תִקְנְאוּ זֶה אֶת זֶה, וְלֹא תַחְרְרוּ זֶה עִם זֶה, וְלֹא תִבְיָשׁוּ זֶה לְזֶה, שְׁלֹא יֵאמְרוּ מִלְּאֲכֵי הַשָּׂרָת לְפָנֵי רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם תּוֹרָה שְׁנַתָּת לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל אִינְן עוֹסְקִין בָּהּ, וְהָרִי אֵיבָה וְקִנְאָה וְשִׁנְאָה וְתַחְרוּת בִּינֵיהֶם.

מדוע אם יש קנאה ושנאה אומר הקב"ה שישראל אינן עוסקין בה? מה שייכות יש בן זה לזה וכי אם יש קנאה ושנאה אי אפשר לעסוק בתורה?

לפי הדברים הנ"ל מבואר היטב, שככל שיש יותר אחדות, זוכים יותר ויותר להבנה וידיעת התורה, וכשחס ושלום יש קנאה ושנאה וכו' יש מיעוט בהבנה וידיעת התורה.

הנה בחג שמיני עצרת, מקובל בכל תפוצות ישראל לסיים את התורה ולהתחילה מחדש, ועושים סעודות כסעודת שלמה בשעתו סעודה לגומרה של תורה.

ומדוע נקבע דבר זה לשמיני עצרת, הרי היה אפשר לעשות שיסיימו את התורה בחג השבועות, כמו שמצינו שבבל היו מסיימים את התורה פעם בשלוש שנים?

ומבארים המפרשים, כיון שבחג הסוכות כל עם ישראל מגיעים לאחדות גמורה כמ"ש בגמ' (סוכה כז:): ראויים כל ישראל לישיב בסוכה אחת, שהכונה, שבסוכות אין הבדל מעמדות, גם הצדיקים וגם פשוטי עם כולם שוים במצות סוכה, כי כולם נכנסים לתוך המצוה עם נעליהם ועם הבוץ שלרגליהם, בין בוץ רוחני בין בוץ גשמי, והקב"ה שולח את האושפיזין הקדושים ליכנס לכל הסוכות בין של הצדיקים ובין של הסנדלרים והחייטים, ואותו אושפיזין נמצא גם אצל הרב וגם אצל החייט וא"כ ישנה אחדות בין כל עם ישראל, וגם ארבעת המינים רומזים לאחדות ישראל.

ומכיון שכך, כשיש כזו אחדות, הזמן המתאים להתחיל את התורה מחדש ביום שמחת תורה ולהרבות בסעודות, כדי להוסיף ולהרבות באחדות עם ישראל כיון שרק על ידי כך זוכים לתורה.

מסופר שהרב זוד אורטנברג זצ"ל בעל ה"תהלה לדוד" דרכו היתה להרבות במסיבת מרעים עם חסידים נאמנים, ושאלו על כך רבי יצחק אלחנן ספקטור שנתן לו גם הסכמה לספרו. שאם הוא יושב עם ידידים מתי יש לו זמן לחדש חידושים נכונים כמו שרואים בספרו הנ"ל?

ואמר לו התהלה לדוד, היא הנותנת, ע"י ישיבת מרעים יש לי אח"כ הרבה חידושי תורה טובים.

ורואים מדברי התהלה לדוד שכאשר מתרבה האחדות זוכים לחדש חידושי תורה.

כאיש אחד בלב אחד

כותב רבי חיים שמואלביץ מה שאמרו "ויחן שם ישראל כאיש אחד בלב אחד" הוא, כי אין די בהנהגה חיצונית של ידידות, אלא צריך

שתהיה אהבה שבין איש לרעהו בעומק הלב, ושלא יהיה בלב שמץ טינה ומחשבה לא טובה על הזולת, אלא אך ורק כבוד וחיבה, עכת"ד.

מצינו ברש"י על הפסוק "וְהָיָה מִצְרַיִם נֹסֵעַ אַחֲרֵיהֶם" (שמות י"ד י) שבתחילת פרשת בשלח, גם שם מדובר על המון עם, ובכל זאת נאמר נוסע בלשון יחיד. מפרש רש"י: 'בלב אחד כאיש אחד' כלומר גם כאן היתה אחדות בין המצרים.

בפירוש רש"י על שני הפסוקים הנזכרים כאן הינו לכאורה זהה, בשניהם הוא מבאר שלשון יחיד, בא לבטא את האחדות שהיתה בעם, ואם כן מדוע לגבי האחדות שהיתה בעם ישראל נאמר "כאיש אחד בלב אחד" וביחס לאחדות שהיה אצל המצרים שרדפו אחרי בני ישראל נאמר "בלב אחד כאיש אחד"?

מבאר בעל האבני נזר: שנינו במשנה (אבות פרק ה משנה ט"ז) כָּל אֱהָבָה שֶׁהִיא תְלוּיָה בְדָבָר בְּטֵל דְּבָר, בְּטֵלָה אֱהָבָה. וְשֵׁאִינָה תְלוּיָה בְדָבָר, אֵינָה בְטֵלָה לְעוֹלָם.

מדובר כאן בשני סוגי אהבה, אהבה התלויה בדבר, ואהבה שאינה תלויה בדבר.

הסוג הראשון "אהבה שהיא תלויה בדבר" מצוי אצל בני אדם, שבדרך כלל אין קשר מיוחד ביניהם, ולעתים הם אף יריבים, בכל זאת הם מתאחדים לצורך השגת דבר מסוים, כמו כן נכלל בזה אדם הקושר קשרי ידידות עם אדם אחר, רק מתוך מגמה להרויח מעצם הידידות רווחים שונים. אהבות כגון אלו אינן יכולות להקרא אהבה אמיתית, כי כאשר תושג המטרה או תתבטל, תחלוף לה האהבה, זוהי אהבה התלויה בדבר. כלומר: כל יסודה הוא שאיפה להשגת דבר מסוים, ואין כאן בסיס אמיתי של אהבה.

לעומת זאת "אהבה שאינה תלויה בדבר" היא אהבה ללא כל חשבון צדדי, זוהי אהבה אמיתית, לפיכך היא שרירה וקיימת.

האחדות שהיתה בין המצרים בשעה שרדפו אחרי בני ישראל היתה בבחינת אהבה התלויה בדבר, המטרה המשותפת לרדוף אחרי בני

ישראל עשתה אותם לאיש אחד, לפיכך דקדק רש"י לומר "בלב אחד" דהיינו "ברצון אחד" וממילא היו כאיש אחד. זאת אומרת הרצון המשותף חיבר אותם להיות כאיש אחד.

לעומת זאת האחדות שהיתה בקרב ישראל בחנייתם נגד הר סיני, היתה אהבה מושלמת שאינה תלויה בדבר, לכן הפך כאן רש"י את הסדר וציין שהיו "כאיש אחד ממש, ולאיש אחד יש רק לב אחד, על כן הוסיף ואמר בלב אחד.

משמעות הדבר, לב אחד שבאיש אחד הוא, שכל איברי האדם מתלכדים סביב רצון הלב, ולעולם לא תימצא קנאה שנאה ותחרות בין יד ימינו של האדם לבין יד שמאלו, אדרבה האיברים מסייעים אלו לאלו להוציא אל הפועל את הרצון שבלב.

זו היתה צורתה של אחדותם המושלמת של ישראל, כולם היו כאיש אחד העושה בכל אבריו את רצון הלב.

עתה אנו מבינים, כיצד ומדוע שנאו את המחלוקת ואהבו את השלום כמ"ש במדרש ונעשו חניה אחת, כי הגיעו למדרגה נעלה ומרוממת של אחדות מושלמת, כאיש אחד בלב אחד.

*

אומרת הגמרא (זבחים קטז). וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ כִּהֵן מִדִּין - מה שמועה שמע ובא ונתגייר? רבי אלעזר המודעי אומר: מתן תורה שמע ובא, שכשניתנה תורה לישראל, היה קולו הולך מסוף העולם ועד סופו, וכל מלכי עובדי כוכבים אחזתן רעדה בהיכליהן ואמרו שירה, שנאמר: ובהיכלו כולו אומר כבוד, נתקבצו כולם אצל בלעם הרשע ואמרו לו: מה קול ההמון אשר שמענו, שמא מבול בא לעולם? אמר להם: כבר נשבע הקדוש ברוך הוא שאינו מביא מבול לעולם, אמרו לו: מבול של מים אינו מביא, אבל מבול של אש מביא? אמר להן: כבר נשבע שאינו משחית כל בשר, ומה קול ההמון הזה ששמענו? אמר להם: חמדה טובה יש לו בבית גנזיו שהיתה גנוזה אצלו תתקע"ד דורות קודם שנברא העולם, וביקש ליתנה לבניו, שנאמר: ה' עוז לעמו יתן, מיד פתחו כולם ואמרו: ה' יברך את עמו בשלום.

והנה צריך להבין מדוע חששו אומות העולם ממבול דוקא?

מבאר רבי מאיר שפירא מלובלין, לכאורה למה אנו כמהים כל כך לקיום חזונו של ישעיה הנביא (יא ו) "וְגַר זָאב עִם כְּבֶשׂ וְנֶמֶר עִם גְּדִי יִרְבְּצוּ" הלא כבר נתקיים חזון כזה בתיבת נח, אם כן מה הצפייה המיוחדת שיהיה כך בביאת המשיח?

מבאר רבי מאיר שפירא שבתיבת נח אין כל פלא שהיה שלום, שהרי הכל היו בסכנת הכחדה, ובשעת סכנה משותפת, משלימים גם שונאים, זו אחדות של אין ברירה, אחדות שמכנסת שונאים למקום אחד מפני צרה חיצונית.

אבל חזונו של ישעיהו, הוא שבזמן של שלום תשרורנה אהבה ואחדות.

והנה כשקבלו ישראל את התורה כתוב: ויחן שם ישראל נגד ההר כאיש אחד בלב אחד כאשר ראו אומות העולם אחדות כזאת, חששו שמא מבול בא לעולם, ולכן התאחדו הכל, כי אצל אומות העולם אחדות קיימת רק כאשר יש מבול, רק כאשר יש סיבה חיצונית שאורבת, היא אשר מביאה אותם להתאחד, וממילא כאשר ראו את ישראל באחדותן הבינו לפי השגתם שבא מבול לעולם.

אמר להם בלעם אין זו אחדות כפי שאתם הורגלתם בה, זוהי אחדות פנימית אמיתית, לשם קבלת התורה, ה' עוז לעמו יתן, וכפי שמסביר רש"י בתהלים עוז זה תורה, דבר זה היווה חידוש אצל אומות העולם, אחדות שאינה מוכרת אצלם, מיד עמדו וברכו את עם ישראל "ה' יברך את עמו בשלום" שתמיד תשרה סוג זו של שלום מאוחד על כלל ישראל.

מן הראוי להזכיר את רבי מאיר שפירא מלובלין זצ"ל שאיחד את עם ישראל על ידי לימוד הדף היומי, ומעניין הדבר איך קיבל הדבר הזק, עד שהתקבל הדבר בכל תפצות ישראל.

במלון רמת תמיר בירושלים היה זקן אחד ושמו החזן פינסקי ז"ל, שספר לכל הזקנים במלון תמיר בירושלים

שבבחרותו בשנת תרפ"ג למד בישיבתו של רבי מאיר שפירא זיע"א, וכשקראו לרבי מאיר שפירא זיע"א לבוא לכנסיה הגדולה הראשונה, לקח את החזן פינסקי בתור 'גבאי' כנהוג ברבני גליציה.

הוא מספר איך עמד בכנסיה הגדולה מאחורי רבו שהיה צעיר ביותר מכל הרבנים שישבו במזרח, כי באמצע ישבו החפץ חיים ורבי חיים עוזר גרודזינסקי מוילנא, והאדמו"ר מגור זיע"א ומסביבם מכל צד כארבעים רבנים זקנים, ואת רבו הגר"מ שפירא זיע"א שמו האחרון בשורה.

וכך במשך שלשה ימים, היו דרשות של כל הרבנים הזקנים, כל אחד דיבר ואמר מה שרצונו לתקן או לשפר, ואחר שלשה ימים ניתנה רשות לרבו רבי מאיר שפירא זיע"א הצעיר כבן שלשים, לומר את דברו.

וכאן הוא מספר איך שרבי מאיר שפירא התחיל לתאר לציבור שכבן אדם שנוסע הרבה מישוב לישוב ומעיר לעיר, הוא נכנס לבית הכנסת בעיירה זו, ויושבים ולומדים במסכת זבחים, ולמחרת כשהגיע לעיירה אחרת הרי שם השיעור של בני העיירה זה דוקא במסכת בבא קמא וממילא אין אחדות בתורה, והוא מציע שכל ישראל יתחילו בראש השנה תרפ"ד ללמוד כל יום דף אחד, ואז היכן שיגיע יהודי יוכל מיד להשתתף בשיעור והוא יהיה בן בית בסוגיא, כי הוא הרי גם אוחד באותו דף וזה יאחד את כלל ישראל, כמאמר חז"ל אורייתא וקוב"ה וישראל חד הוא.

והנה מספר החזן פינסקי כל הרבנים שישבו בין רבי מאיר שפירא זיע"א ועד החפץ חיים זיע"א צחקו ולגלגו על דברי רבו ר"מ שפירא זיע"א כי זה היה נראה להם כהזיה חולפת של עוד איזה דרשן צעיר, וכמו שכל דרשותיהם של הרבנים הזקנים לא נתקבלו בהחלטות הכנסיה, גם הצעה זו היה בדרך הטבע סופה ליפול בתהום הנשיה.

ואולם כאן קרה דבר מדהים, החפץ חיים הקדוש שישב במרחק רב מאוד מרבי מאיר שפירא זיע"א שלח סדרן אחד

מסדרני הכנסיה הגדולה לקרוא לר"מ שפירא זיע"א שיבוא ויעמוד במרכז הבמה לידו וליד רבי חיים עוזר והרבי מגור, והוא קבל את הבקשה, ונעמד רבי מאיר שפירא בין החפץ חיים הקדוש ורבי חיים עוזר והרבי מגור, ומאחוריו עמד החזן פינסקי בתור 'גבאי'.

והחפץ חיים זיע"א אומר לו באידיש ("יונגערמאן, זאגט איבער נאך אמהל אייערע ווערטער, איך האב נישט גהערט גוט וואס איהר אהט גיזעקט")

אברך אמור עוד הפעם את דבריך, כי אני לא שמעתי טוב מה שאמרת.

עכשיו בעמדו במרכז הכנסיה הגדולה, וכל העינים מופנות אליו, ועוד יותר בגלל הדבר המשונה הזה, שהחפץ חיים ששמיעתו היתה לקויה, מבקש מרב צעיר אחד שיחזור על דרשתו שהיתה קודם ללעג ולקלס בעיני כל הרבנים הזקנים.

דבר זה גרם לכולם לעשות את אוזנם כאפרכסת, לשמוע עוד הפעם את דרשתו, ורבי מאיר שפירא זיע"א בקולו החזק תאר עוד הפעם איך שיהיה טוב לכל כלל ישראל אם תצא הכרזה ללמוד מראש השנה תרפ"ד כל יום דף, וממילא זה יאחד את כל כלל ישראל וכנ"ל.

ואחר גמר דבריו נענע החפץ חיים הקדוש בראשו ואמר: (ויא סי איז אריכטיגע הצעה, מדארף דאס אנעמען.) "זה הצעה מאוד טובה" וכמו כן נענע הרבי מגור בראשו ורבי חיים עוזר ג"כ הסכים לזה, ומיד נעשה זאת כהחלטה מוחלטת של הכנסיה הגדולה.

ולא רק זאת, החפץ חיים אומר לגר"מ שפירא זיע"א ("יונגערמאן, פון יעצט שטייט איהר דא") אברך מעתה, עתה עומד פה, וכך נהפך לדבר הראשי ולמביא דברי החפץ חיים לכל אנשי הכנסיה הגדולה, בכל פעם, כי החפץ חיים זיע"א היה חלוש וזקן ודבריו בהשקט, ורבי מאיר שפירא זיע"א צעיר וקולו חזק, והיה הדבר של הכנסיה הגדולה וגדוליה משעה זו ואילך.

בספר ילקוט לקח טוב כותב: אם נבדוק את עצמנו היטב, נמצא שלעתיים קרובות אנו סבורים שאנו אוהבים את פלוני, בשעה שהאמת

היא שאנו אוהבים את עצמנו, כאשר משתלם לנו להיות ידידים עם חבר מסויים כגון חבר המרבה לחלק ממתקים או מתנות או שסתם נעים לנו להיות בחברתו אנו אומרים שאנו אוהבים אותו, אך האמת היא שאנו אוהבים את עצמנו.

המשגיח רבי אליהו לופיאן זצ"ל היה אומר מהי אהבת אמת?.

נתאר לעצמנו כך אמר, אדם נכנס למסעדה ומתישב ליד אחד השולחנות, ניגש אליו המלצר ושואלו מהו המאכל האהוב עליו? אני אוהב מאד דגים משיב האיש. המלצר פונה מיד לעבר המטבח וחוזר כעבור דקות אחדות כשבידו צלחת מלאה תבשילי דגים שונים.

אדם מן הצד אשר שמע שהאיש אוהב דגים, ציפה בקוצר רוח לראות מה יעשה עתה האיש עם אהוביו, כצפוי, נעץ האיש מזלג בדגים ובסכין שהחזיק בידו השניה, הוא שיסע אותם וחתך אותם לחתיכות והכניסן לתוך פיו בתיאבון.

נדהם הצופה ושאל האם כך נוהגים עם אהובים??!!

התשובה לשאלה זו היא, אמר רבי אליהו לופיאן שאכן כך לא עושים לאהובים, אלא שבאמת אין האיש אוהב את הדגים, אלא את עצמו הוא אוהב, את אהבתו לעצמו הוא מביע במקרה דגן על ידי אכילת דגים האהובה עליו, אהבה אמיתית היא מלשון הב כלומר מלשון נתינה, כאשר הלב הומה אהבה, הוא רוצה להיטיב עם הזולת, להעניק לו ולהנעים לו.

גם אדם מבוגר הצובט את לחיו של ילד קטן, סבור לתומו שהוא אוהבו, אך אין זה נכון, אילו היה אוהבו לא היה מכאיב לו, את עצמו הוא אוהב, כי נעים לו ללוש את הלחיים השמנמנות של הילד...

דוגמא לאהבת אמת אנו יכולים למצוא בסיפור הידוע על הצדיק הירושלמי הרב ר' אריה לוי זצ"ל, אשר הגיע פעם אל הרופא, ואמר לו הרגל של אשתי כואבת לנו...

הרופא לא הבין את כוונתו, וחשב שיש כאן שגיאה בניסוח, אך הרב התכוון למה שאמר, כי כאשר חשה אשתו כאב ברגלה היה זה כאב משותף לשניהם, זהו כאיש אחד.

מסקנת הדברים היא איפוא, שהדרך לאחדות אמת, היא ביטול הרצון העצמי למען הזולת.

לאור זה יובן מדוע היוותה האחדות שהיתה בין בני ישראל בחנייתם בסיני סיבה לקבלת התורה.

ההכנעה שגילו איש לרעהו, היתה אבן בוחן ליכולתם להכנע בפני ה' ולהיות לו לעבדים. זוהי משמעות 'נעשה ונשמע' כניעה מוחלטת והתבטלות לרצון ה', בזה הצהירו שאין להם רצון עצמי, אלא רק רצון ה' ינחה אותם, וכל אשר יאמר ה' יעשו.

כאן הוכח שבני ישראל ראויים להיות עבדי ה', כי עבד נאמן מבטל כל רצונותיו מפני רצון אדוניו, אומות העולם אשר שאלו מה כתוב בתורה? לא זכו לקבל את התורה, לפי שהם לא היו מוכנים לבטל את רצונם, עצם השאלה העידה שאינם מוכנים לקבל את התורה בכל מצב, לפיכך נפסלו מלקבל את התורה.

למדנו כאן שני יסודות חשובים ביותר: האחד בנושא של בין אדם לחברו, והשני בענין בין אדם למקום.

היסוד הראשון: מהו ואהבת לרעך כמוך? להעניק ולתת לחברך, וותר לו משלך, לצורך זה יש להתרגל לבטל רצונות עצמיים מפני רצון הזולת, זוהי ידידות אמת, זוהי אהבה. העולם הסובב אותנו, הולך ונעשה אנוכי, כל אחד חושב על טובת עצמו, התורה מחנכת אותנו לחיים של כאיש אחד בלב אחד.

מכאן אנו מגיעים ליסוד השני, ההכנעה וההתבטלות כלפי רצון ה' יתברך, היא מיסודות עבודת ה', מי שהוכיח את עצמו ביכולתו לחיות באחדות מלאה עם חברו, הוא יוכל להגיע למדרגות גבוהות בענינים שבין אדם למקום, כי המכניע את עצמו בפני חברו, יהיה גם עבד נאמן לבוראו, זוהי הסיבה מדוע 'ויחן ישראל כאיש אחד' היה האות

לכך שהגיעה השעה לתת תורה לישראל, חובתנו היא להתנהג בענווה ובאהבת אמת עם חברינו, וכך נרגיל את עצמנו להיות עבדים נאמנים לה' יתברך. (ע"פ לקח טוב חיים של תורה יתרו)

כל יהודי חייב לקיים את כל התרי"ג מצוות

שנינו בגמרא (שבת ל"א). מעשה בנכרי אחד שבא לפני שמאי, אמר לו גיירני על מנת שתלמדני את כל התורה כולה כשאני עומד על רגל אחת, דחפו שמאי באמת הבנין שבידו.

בא לפני הלל וגייר אותו, אמר לו דעלך סני לחברך לא תעביד, פירוש: מה ששנאוי לך לחברך אל תעשה, זוהי כל התורה כולה והשאר זה פירוש הדברים, לכן לך ותלמד את שאר התורה.

ולכאורה יש לתמוה מה ראה אותו גר לשטות זו, לבקש שילמדו אותו את כל התורה כולה על רגל אחת, וכי לא ידע שדבר זה הוא מן הנמנע הלא התורה ארוכה מארץ מדה ורחבה מיני ים?

עוד צריך ביאור: איך נכלל כל מצוות התורה כולה, כמו מצות תפילין, מזוזה, מילה, שמירת שבת, וכדומה במצות ואהבת לרעך כמוך?

אלא ביאור נפלא כתב בספר בית שמואל (פ' שמות) (ספר בית שמואל חיברו רבי שמואל פאלקנפלד זצ"ל אב"ד פוזנא. מחבר הספרים "בית שמואל אחרון" היה דור שמיני למהרש"א, ודור תשיעי לרמ"א.

מסופר עליו, שהיה חריף גדול, ומקטנות כינו אותו רבי שמואל חריף, עד כדי כך שאמר עליו בעל הישועות יעקב, שמתקופתו של ר' העשיל מקראקא לא היה גאון שנחית כל כך בחריפותו לעומקא דדינא כהגאון בעל מחבר ספר "בית שמואל אחרון" וכך מתאר אותו בספר מליצי אש, גאון עצום, מפלפל נורא, אין חקר לתבונתו וזך שכלו.

רבינו בספרו על התורה מביא כמה פעמים בשם חכמי מוסר שכתבו, שהשכל והחומר מנוגדים אחד לשני, וכל מה שיחלש החומר, יגבר השכל, כעין מדה זו היה ברבי שמואל זצ"ל שלעומת מוחו העצום והנפלא, מאידך היה חלש ורפה מאד במזוג גופו, וכמו שמעיד על עצמו בהקדמה, אני איש חלש כח מאד, בימי חייו הוא סבל הרבה צרות וכך הוא כותב: מעודי ועד היום הזה לא שקטתי ולא נחתי מצער גידול בני, אשר בני הרב המופלג החריף ובקי מוהר"ר מרדכי יואל הוא סגי נהור, והן דאגות משאר זרעי, גם היו לו רדיפות מאנשי ריב ומדון, גם היה לי דאגות מאנשים מריעים אשר קמו עלי וציערו אותי, על אף כל זאת, לא הפריעו לאותו צדיק מעבודתו הקדושה, וכמו שמעיד על עצמו, אך השי"ת זיכה אותי שהיה לי יסורין של אהבה שאין בהם ביטול תורה.

בשנת תקנ"ד נתקבל לאב"ד בטארנפאל ואגפיה, על תקופת כהונתו בעיר טארנפאל הוא מספר שרצה להקים ישיבה אך לא שלחו לו תלמידים וכך הוא כותב: כי בעונותינו הרבים החלו בית ישראל לבגוד בתורה הקדושה, ואין התורה חשובה בעיני ההמון, ולמדתי בפני עצמי תהלה לאל חדשתי הרבה.

כנראה מה שאנשי ק"ק טארנפאל לא רצו להחזיק ישיבה על שולחנם, הסיבה שגרמה לכך היא מגיפת ההשכלה שהחלה להתפשט אז בקהלות ישראל, ופגעה קשות בק"ק טארנפאל, עדות לכך מצינו גם בדברי הגאון מוה"ר יהושע העשיל באב"ד ז"ל בעמח"ס יהושע ששימש ברבנות טארנפאל אחרי שרבי שמואל עבר לפוזנא, ובהקדמתו לספר יהושע מתאונן וז"ל: עתה בעונותינו הרבים שאין דורינו דומה יפה, וחכמת סופרים תסרח וכו' עבור זה ירחקו הרכים בשנים מלימוד התורה, לכן נשתכת תורה מישראל.

בעיר טארנפאל לא ישב רבינו על מי מנוחות, אנשי קהלתו לא רצו להחזיק ישיבה לצעירי הצאן כאמור, גם היה לו שם רדיפות מחבורת אנשים מריעים שציערו אותו, וזה גרם לו הרבה צער ועגמת נפש, ומצאה הקפידא מקום לנוח על כל תושבי העיר, ועונשם לא בושש מלבוא.

בשנת תקנ"ה ביום ח' תמוז, פרצה שריפה בעיר וכל העיר היתה למאכולת אש. ועל כך מספר רבינו והנה בשנת תקנ"ה ח' תמוז בהיותי בק"ק טארנפאל נשרף העיר, וגם ביתי נשרף, ונשרף כל הספרים שלי, וגם כתבים חידושים ודרושים כולם נשרף, ולא נשאר לי אף דף אחד.

צערו של רבינו היה עצום, בראותו מחמדי עיניו שיגע בהם כל ימי חייו היו למאכולת אש, אותיות פורחות וגוילין נשרפין, והצר לו לרבינו ז"ל על אבדן הכתבים יותר מאבידת כל רכושו, וכלשונו: ואחרון הכביד שנשרפו כל כתבי חידושי תורה אשר יגעתי מעודי ועד היום הזה, וצר לי מאד על חידושי אשר נשרפו. ועם כל זה גם בעומדו בצרה גדולה לא איבד עשתונותיו, ועמד וקיבל עליו את הדין בשמחה וכלשונו: אודה ה' מאד כאשר אמרו חז"ל: כשם שמברכין על הטובה כך מברכין על הרעה, וצריך האדם לקבל כל הרעות בשמחה. ובשעת מבחן קשה זו, נתגלה רוממות גדולת נפשו הטהורה במלא זיוה ותפארתה.

ומאו השריפה שינה את סדר לימודו, וכך הוא כותב: קבלתי עלי לעסוק בכל זמן בסוגיא אחת ולחדש בכל שבת ושבת, והנה כן עשיתי בהיותי בק"ק טארנפאל אחר השריפה, ועסקתי בסוגיא אחת חצי שנה, ודרשתי בכל שבת בסוגיא זו, וגם דרשתי בכל שבת בדרושי הלכות ואגדות, רבינו המשיך במנהגו זה לעסוק בסוגיא אחת חצי שנה גם אחרי הגיעו לפוזנא.

ואכן באחד התיעודים שנרשמו על ידי אחד מתלמידיו, שבו רשם את הדרשות ששמע מרבינו מידי שבת בשבתו, מתברר מתוכו שבשנה אחת במשך כל החורף מפרשת וירא עד קרוב לחג הפסח דרש רבינו בכל שבת בסוגיא דב"מ יב ע"א מצא שטר חוב אם יש בהן אחריות נכסים לא יחזיר, ובאותה שנה מאחרי חג הפסח ורוב הקיץ דרש בסוגיא דב"ב קנז ע"א בעי שמואל דאיכני וקנה וכו' מלבד בשבתות הקרובים לשלש רגלים שאז דרש בענינא דיומא.

ביום ה' אדר תקס"א, נתפנה כסא הרבנות בעיר פוזנא, אחרי שנסתלק רבם רבי יוסף הצדיק זצ"ל אחיו של רבי שמואל, ורבי יוסף ביקש בצוואתו שאחיו רבי שמואל זצ"ל ימלא מקומו ברבנות פוזנא

בפרשת בשלח שנת תקס"ב הגיע רבינו לכהן כאב"ד בעיר פוזנא כשהוא בגיל 65 אך לא ארכו הימים בשבתו בעיר פוזנא, כי ביום כ"ז כסלו ג' דחנוכה תקס"ז נצחו אראלים את המצוקים, אבל כבד ברחובות ושווקים, וקני העיר חגרו שקים, והמון עם, מר צועקים על הלקח מהם מורם המלמדם משפטים, רבי שמואל נפטר לבית עולמו, בהלווית רבת משתתפים נטמן בק"ק פוזנא על יד ציון אחיו הקדוש רבי יוסף. ת.נ.צ.ב.ה. זי"ע.)

וכך כותב רבי שמואל פאלקנפלד זצ"ל: הנה אמר האר"י ז"ל כל אחד מישראל צריך לקיים את כל התרי"ג מצוות דאורייתא, ושבע מצוות דרבנן, ואם לא קיים את כל המצוות צריך לבוא שוב לעולם בגלגול כדי להשלים את קיום כל המצוות.

והנה כידוע המילה "רגל", מתפרשת מלשון "פעם", כפי שמצאנו בפסוק *מָה עָשִׂיתִי לָךְ פִּי הִפְתָּנִי זֶה שָׁלַשׁ רְגָלִים*: (במדבר כ"ב כ"ח) פירוש: "שלוש רגלים" שלוש פעמים.

והנה לכאורה יש להתבונן, הלא לא יתכן שכל מצוות התורה יתקיימו ע"י אדם אחד, שהרי יש מצוות ששייכות רק בכהן, וישנם מצוות ששייכות רק אצל לוי או ישראל, ויש מצוות ששייכות למלך וכו'.

אמנם ישנה מציאות שאדם יקיים את כל המצוות, כאשר יבוא כמה פעמים בגלגול בעולם הזה, פעם בתור כהן, פעם בתור לוי, ופעם ישראל, ואז ישלים את המצוות כולם.

אמר אותו גר, למדני את כל התורה כולה כשאני עומד על רגל אחת, (רגל מלשון פעם) כלומר שאוכל לקיים את כל התורה כולה בהיותי פעם אחת בעולם הזה, ולא אצטרך להתגלגל כדי להשלים כל המצוות בכמה גלגולים.

כשבא לשמאי דחפו באמת הבנין, לומר לו, כמו שבנין אי אפשר לבנות בפעם אחת, אלא לאט לאט, קומה אחר קומה, כך בעולם הזה אי אפשר לקיים כל המצוות בפעם אחת, רק בכמה פעמים, בכמה גלגולים.

אבל הלל נתן לו עצה נפלאה, אמר לו הלל "דעלך סני לחברך אל תעביד" זוהי כל התורה כולה, ע"י שאוהב כל אחד את זולתו, נחשבים כולם כאיש אחד, ואז כשחבירו מקיים מצוה שהוא אינו יכול לקיימה, נחשב כאילו הוא קיים מצוה זו.

והרי זה דומה לאדם שמניח תפילין בראשו ובזרועו, שוודאי נחשב לו הדבר כאילו כל הגוף קיים המצוה, כי כל אברי הגוף נחשבים

כאחד, וכך, ע"י שאיש ישראל מקבל עליו מצות ואהבת לרעך כמוך, נחשבים כל ישראל כגוף אחד, וע"י שחבירו מקיים מצוה, נחשב כאילו גם הוא קיים, ובעיצה זו יכול לקיים כל המצוות בלי להתגלגל שוב לעולם הזה.

ובזה מובן מה שאמרו חז"ל, "וַיִּחַן שָׁם יִשְׂרָאֵל נֶגֶד הַהָר" כיון שנעשו כאיש אחד, אמר הקב"ה הגיע העת שאתן תורה לישראל.

היינו: כיון שאין היחיד יכול להשיג כל תרי"ג המצוות, ואיך יצוים בהם? אלא בעת שהיו באחדות ומאוגדים כולם, יוכלו בשיתוף לקיים כל תרי"ג המצוות.

כעין זה מבאר הגר"א את הפסוק במשלי (ל"א כ"ט) "רְבוֹת בְּנוֹת עָשׂוּ חֵיל וְאֵת עֲלִית עַל כְּלָנָה" שידוע שהפרק הנ"ל אשת חיל נרמז על התורה הקמבואר ברש"י שם.

וביאר הגר"א: שהתורה נקנית במ"ח דברים כמבואר בפרקי אבות, וכל מי שיש לו מדות מאלו המ"ח קנינים יותר, יש לו תורה יותר, אבל אי אפשר שיהיה לאדם אחד את כל המ"ח קנינים, רק שיש לאחד איזה מהם, ולשני קנינים אחרים, עד שבין כולם יהיה כל המ"ח. והתורה כולה אינה נקנית, רק ע"י כל המ"ח.

וזהו "רבות בנות" שהם התלמידי חכמים "עשו חיל" (חיל גימ' 48) שהן המ"ח קנינים, "ואת" שהוא כלל התורה כולה, "עלית על כולנה" ע"י כולם.

ואם כן למדנו בדברי הגר"א, דכשניתנה התורה לישראל, לא ניתנה ליחיד אלא לציבור, כי אין באפשרות היחיד להקיף את כל התורה, לכך התורה ניתנה לכלל ישראל, ועל ידי שכלל ישראל לומדים את התורה כל אחד את חלקו, בזה מתקיים נתינת התורה, ולכך כל המ"ח קנינים לא ניתנו לאדם אחד, אלא כל אחד שותף בקבלת התורה, וכל אחד תפקידו לקנות עוד ועוד קניני התורה, ועל ידי כך יזכה לתורה, הוא, וכל ישראל.

לפי זה מובן מדוע אנו נצרכים לאחדות כדי לזכות לתורה, להיות כאיש אחד בלב אחד, דבלא זה אי אפשר לקבל את התורה, התורה ניתנה לכל הכלל כאחד, ואם אחד מוציא את עצמו מן הכלל לא יכול לזכות לתורה, כי כדי לזכות ללמוד תורה, צריך שיהיה לו את כל קניני התורה, וזה שייך רק כשכל כלל ישראל מאוחד כאיש אחד בלב אחד.

וכך כתב האור החיים הק' (שמות לט לב) לבאר: שהרי על כל אחד מישראל לקיים תרי"ג מצוות כדי להשלים רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו, ודבר זה מן הנמנע שימצא אדם אחד שישנו בקיום כולם, וזה לך האות, כהן, ולוי, וישראל, ונשים, יש מצוות עשה בכהנים שאין מציאות לישראל לעשותם, וישנם מצוות לישראל שאינם בכהנים, וכן בלויים וכן בנשים, והכיצד יוכל היחיד לקיימם ולהשלים תיקון לרמ"ח איבריו ושס"ה גידיו אשר יכוונו להם?

אלא ודאי שלא תתקיים התורה אלא בחיבור הכללי, שהתורה נתנה להתקיים בכללות ישראל, כל אחד יעשה היכולת שבידו, ויזכו זה לזה.

ועפ"י האמור באור החיים הק' על כרחנו לומר, דכלל ישראל מאוחדים, לא רק כל דור ודור בפני עצמו, אלא כל הדורות כולם מאוחדים כאחד, ונוטלים חלק כאחד, דאם לא כן, האיך יזכה האדם להיתקן במצוות השייכים במלך בלבד, שאינו נוהג בזמננו, וכן במצוות השייכים בזמן שבית המקדש היה קיים, וכן להיפך מצוות שיתקיימו רק לעתיד לבוא, כגון מחיית עמלק, אלא על כרחנו, שכל המצוות שנעשו לפני דורות רבים, ואף אלו שיעשו בדורות המאוחרים, עומדים לזכות כל ישראל.

והדברים מפורשים בשם משמואל פרשת במדבר, וז"ל דכמו שכל התורה היא שם אחד של הקב"ה, כמו כן ישראל הם כולם כאיש אחד, וכמו שאדם פרטי שעושה מצוה באחד מאבריו מועיל לכולו, כן כלל ישראל, ובאשר בשרשם ישראל הם למעלה מן הזמן, ע"כ המצוות שעשה המלך לפני אלף שנים, מועיל גם עתה לכל הכלל כולו.

וכן כתב עוד, שכל ישראל הם כגוף אחד ממש, וכל מצוה שאם עושה, היא בשם כל ישראל, ונצטרפו כל המצוות מכל ישראל יחד ואפילו מאותם שכבר נפטרו לעולמם, כי כל בשמים הוא למעלה מן הזמן, והיינו דכל דורות ישראל הם מציאות רוחנית אחת הכוללת את כל בני ישראל שכבר עברו מן העולם, ואת כל אלו העתידיים להיוולד יחד עם כל אלו שהם בחיים עתה.

*

הגמרא מספרת חולין דף ז.ז.: על רבי פנחס בן יאיר שהלך לפדיון שבויים, שמע רבי יהודה הנשיא שבא רבי פנחס, יצא רבי יהודה הנשיא לקבל את פניו, ולהזמינו שיסעוד אצלו.

כששמע רבי יהודה הנשיא, שרבי פנחס בן יאיר הסכים להתארח אצלו, צהבו פניו של רבי יהודה מתוך שמחה, מפני שלא היה רגיל רבי פנחס בן יאיר, ליהנות משל אחרים.

אמר לו רבי פנחס בן יאיר, לרבי יהודה הנשיא, כמדומה אתה שמודר הנאה מישראל אני? לא כן הוא. שהרי ישראל קדושים הן. וודאי ראויים הם ליהנות מהם. אבל, זה שאין דרכי ליהנות מהם, הוא משום, שיש מי שרוצה להנות אחרים משלו, ואין לו יכולת לכך, ואיני רוצה להכביד עליו. ויש מי שיש לו יכולת בידו, ואינו רוצה בכך מחמת צרות העין, ואף על פי שקורא לי לסעוד אצלו, בלבו אינו חפץ. וממנו איני רוצה להנות משום דכתיב: "אַל תִּלְחֶם אֶת לֶחֶם רֵעַ עֵינַי וְאֵל תִּתְּאוּ לְמִטְעַמְתֵּיו" (משלי כ"ג ו) כי כמו שער בנפשו, כן הוא. אכול ושתה יאמר לך, ולבו בל עמך.

אבל אתה רבי יהודה הנשיא, רוצה אתה באמת להנות אותי. וגם יש לך יכולת בידך! שהרי כידוע רבי היה עשיר מופלג.

לבסוף אמר לו רבי פנחס בן יאיר שעכשיו הוא ממהר למצוות פדיון שבויים, אבל כשיחזור, הוא יבוא להתארח בביתו. כשחזר רבי פנחס בן יאיר ממצוות פדיון שבויים, בא להתארח בביתו של רבי מספרת הגמרא שהוא ראה שם פרידות לבנות, אמר רבי פנחס בן יאיר: מלאך המות בביתו של רבי יהודה הנשיא, ואני הולך להתארח אצלו.

הגמרא אומרת: שלקבל בעיטה מפרידה לבנה, זוהי מכה שאין לה רפואה. וכמה שהפציר רבי יהודה נשיא ברבי פנחס בן יאיר שהוא ימכור את הפרדות או יפקירן, אפילו הכי לא הסכים רבי פנחס להתארח בביתו.

אומרת הגמרא: שכך סיבב הקב"ה, שרבי פנחס בן יאיר יגיע בדיוק מהפתח ששם היו הפרדות הלבנות ויראה אותם, וזאת כדי לא לעבור על הנהגתו, שלא להנות משל אחרים, שכך אמרו על רבי פנחס בן יאיר: מימיו לא בצע על פרוסה שאינה שלו, ומיום שעמד על דעתו לא נהנה מסעודת אביו. ואכן לא התארח רבי פנחס בן יאיר בביתו של רבי.

ולכאורה המאמר הזה הוא פלא, כשרבי פנחס בן יאיר אומר לרבי יהודה הנשיא מה הסיבה שהוא לא נהנה משל אחרים? הוא אומר ישראל קדושים הם, וודאי ראויים הם ליהנות מהם. אבל, זה שאין דרכי ליהנות מהם, הוא משום שיש כאלו שרוצים להנות אותי אבל אין להם אפשרות לארחה. ויש כאלו שיש להם אפשרות לארחה, אבל הם לא רוצים להנות אחרים מממונם והם צרי עין, ואני לא רוצה להנות מהם, כי למרות שהוא מזמין אותך בפה מלא, אבל בתוך תוכו הוא מעדיף שלא תבוא להתארח אצלו.

שואל שם התוס' בשלמא מי שרוצה ואין לו, יתכן שיקרא בשם קדוש, כי לבו שלם במצות הבורא, רק שאין לו, אבל מי שיש לו ואינו רוצה איך יכונה בשם קדוש? איך רבי פנחס בן יאיר מכנה אותו בכלל ישראל קדושים הם? הלא ידוע שהתואר "קדוש" הוא מדרגה גבוהה, ומה גם שהוא בעצמו קרא אותו בשם "רע עין" ואיך יתכן מי שנקרא בשם רע יקרא בשם קדוש באומרו ישראל קדושים לשון רבים על שניהם?

ותירצו התוס' שזה שיש לו ואינו רוצה, גם נקרא קדוש, כי למרות שהוא לא רוצה להזמין את חברו, מכל מקום, הוא מזמין את חברו לאכול אצלו מפני הבושה עכ"ל.

מסופר בספר בוצינא קדישא כשלמד ר' זושא מאניפולי זיע"א את התוס' הזה בכה על זה בכייה רבה, כי לא הבין את תירוץ התוס' כי

גם אחר דברי התוספות הקושיא במקומה עומדת, כי איך נקרא בשם קדוש, מאחר שאינו נותן רק מצד הבושה, ואין לבו כלל לשמים?

ואחר רוב בכיותיו, בא אליו הר"י בעל התוס' בחזיון לילה, ואמר לו בני אל תבכה יותר, אני אגלה לך הכוונה בזה.

כי הנה ידוע שמכל מצוה שאיש ישראל עושה, הוא בורא על ידי זה מלאך, והמלאך יש לו גוף ונפש ג"כ, והוא נברא משתי יסודות רוחניים אש ורוח, כמו שכתוב: "עֲשֵׂה מְלָאכֶיךָ רוּחוֹת מְשֻׁרְתֵי אֵשׁ לְהֵט:" (תהלים ק"ד ד) והנה מגשמיות עשיית המצוה נברא גוף המלאך, ומן הכוונה שהוא מכוין בשעת עשיית המצוה נברא נפש המלאך, והנה מי שרוצה ואין לו, איננו יכול לברוא את הגוף של המלאך, כי אינו עושה בגשמיות, ולכן הוא בורא רק את הנפש של המלאך ע"י מחשבתו הטובה שרוצה לעשות.

אבל מי שיש לו ואינו רוצה להזמין באמת, רק מזמין מפני הבושה, הנה המעשה הוא עושה בגשמיות, רק בלי שום כוונה לשמים, לכן אינו יכול לברוא רק את הגוף של המלאך.

אך הנה ידוע מה שאמרו חז"ל בגמרא (שבועות ל"ט). שכל ישראל ערבים זה בזה, היינו שכל ישראל הם בתערובת חזקה שכולם נחשבים חברים כאיש אחד, כמו שכתוב: "זאת קוֹמְתָךְ דְּמַתָּה לְתַמְרָ" (שיר השירים ז' ח') וכמו שאצל אדם יחידי שעושה מצוה בשלימות, בפועל ובמחשבה, שכלי המעשה שלו בוראים את הגוף של המלאך, וכלי החוש שהם הלב והמוח בוראים את הנפש של המלאך, כן הוא בכללות ישראל, שמי שיש לו ואינו רוצה להזמין אורחים, ורק מזמין מפני הבושה, הנה הוא בכלי המעשה שלו ברא את הגוף של המלאך ותו לא, אבל מי שרוצה להזמין אורחים רק אין לו את האפשרות, הוא בורא בכלי המחשבה שלו, את הנפש של המלאך, ממילא נעשה בשניהם מלאך אחד שלם.

וזה שאמר רבי פנחס בן יאיר, ישראל קדושים הם, ולא בא לומר שכל אחד מהם בפני עצמו נקרא קדוש, שבאמת י"ל שאף מי שרוצה ואין לו, לא נקרא קדוש בפני עצמו, כי לא נשלם פעולתו בשלימות לגמרי, ועדיין לא נשלם רצון הבורא בפעולתו, ורק בשיתוף המעשה

ממי שאינו רוצה שבאמצעות שניהם, נברא המלאך בשלמות בנפש וגוף.

ושפיר מדוקדק לשון התוס' ואפילו הכי אקריו קדושים בלשון רבים ולא אמרו בלשון יחיד, כי רק אם מצטרפים את פעולת שניהם יחדיו אז נקראו שניהם קדושים, אבל כל אחד מהם בפני עצמו י"ל שאינו נקרא קדוש.

ובזה יובן ג"כ מאמר רבותינו ז"ל (קדושין מ.) מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה.

ולכאורה היה לו לומר "כאילו עשה" ומהו לשון מצרפה?

אך הכוונה כנ"ל, שהעושה מעשה בלא כוונה נחסר נפש המלאך, ומצרף הקב"ה עשייה זו שהיתה בלא כוונה, עם המחשבה של איש אחר שנודמן לפניו איזה מחשבה טובה בלא מעשה, ועל ידי מחשבה זו נברא רק נפש המלאך וממילא ע"י אמצעות שניהם נברא המלאך בשלימות.

הגמרא אומרת (ברכות ה.) תניא אבא בנימין אומר שנים שנכנסו להתפלל, וקדם אחד מהם להתפלל ולא המתין את חברו ויצא, טורפין לו תפלתו בפניו שנאמר: "טַרְף גַּפְשׁוֹ בְּאָפוֹ הַלְמַעֲנָךְ תַּעֲזֹב אֶרֶץ?" (איוב יח ד) ולא עוד אלא, שגורם לשכינה שתסתלק מישראל שנאמר: "וַיַּעֲתֶק צוּר מִמְקוֹמוֹ" (שם). ואין צור אלא הקדוש ברוך הוא, שנאמר: "צוּר יִלְדָךְ תְּשִׁי" (דברים ל"ב י"ח).

ואם המתין לו מה שכרו? אמר רבי יוסי ברבי חנינא, זוכה לברכות הללו, שנאמר: "לוא הקשבת למצותי ויהי כנהר שלומך וצדקתך כגלי הים:" "ויהי כחול זרעך וצאצאי מעיך כמעוֹתיו לא יפֹרת ולא ישמד שמו מלפני:" (ישעיהו מח יח יט)

ובאמת יש להבין, מה הרעש הגדול הזה על ההמתנה שלא המתין לחבירו עד שגורם לשכינה שתסתלק מכל ישראל?!!!

וביאר רבינו יוסף חיים זיע"א בספרו בניהו בן יהוידע הטעם לזה. כי ההמתנה שממתין לחבירו מורה על חיבור ואחדות, והיוצא ומניח

חבירו במורא ופחד, זה מורה על הפירוד, שאומר שלום עליך נפשי, ואינו רוצה בחיבור ואחדות, ולכן טורפין תפלתו בפניו.

כי על הרוב אין תפלתו של האדם שלימה מצד הכוונה, אך נשלם חסרונה מחמת הצטרפות שלה עם תפלות הצדיקים שהם שלימות והם מושכים תפילות החלשים, כמו ספינה של אש (רכבת) שמושכת עמה ספינה פשוטה.

ולכך זה שאין לו חפץ ורצון בחיבור ואחדות, אז מדה כנגד מדה תפלתו לא תהיה מצטרפת עם תפילות צדיקים השלמים, ונבדלת ונפרדת מהם ואז יוכר חסרונה, ואין בה כח לעלות ולכך טורפין לו תפלתו בפניו.

ולכך גורם גם כן סילוק שכינה מישראל, כי השראת שכינה בישראל יהיה על ידי קיום תרי"ג מצוות, ובאמת אי אפשר שיהיה כל אדם מקיים הכל, אך על ידי החיבור ואחדות נחשב כל אחד ואחד שקיים את כל התרי"ג מצוות, וזה לפי שיטתו שאינו רוצה באחדות וחיבור, לכך גורם כך חס ושלום לסילוק השכינה הק'.

וכבר ידוע ומפורסם אזהרתו של רבינו האר"י ז"ל בענין זה, וכמ"ש בשער הכוונות (דף א' סוף ע"ב) וז"ל: קודם שהאדם יסדר תפלתו בבית הכנסת מפרשת העקידה ואילך, צריך שיקבל עליו מצות ואהבת לרעך כמוך, ויכוין לאהוב כל אחד מישראל כנפשו, כי על ידי זה תעלה תפלתו כלולה מכל תפלות ישראל, ותוכל לעלות למעלה ולעשות פרי.

מסופר על האדמו"ר הפני מנחם מגור צ"ל שהלך לבית חולים לבקר יהודי שחלה במחלה קשה.

כשפניו המאירות של הרבי נראו בשערי המחלקה, כבר התייצב במקום מנהל המחלקה פרופסור ידוע שם, שקיבל קריאה דחופה כי צדיק ידוע מגיע לבקר את מטופל פלוני.

הרבי שוחח עמו בענין, שמע סקירה רפואית מקיפה, בסיומה אמר הפרופסור באופן די נחרץ, ההערכה שלנו מותירה לו במקרה הטוב חודש ימים לחיות.

הרבי הקשיב לדבריו בכובד ראש, רק על מסקנת הדברים היתה לו הערה קצרה, בלי לפגוע בכבוד הרופא, אני דווקא חושב שאולי ניתן לבטל את הגזירה, אמר הרבי בקצרה וחתם את הדין.

בני המשפחה הקשיבו לדברי הרופא בדאגה, זו לא הפעם הראשונה שהם שומעים את ההערכה הזו, מאידך בפעם הזו נתן הרבי קצה חוט, הותיר פתח של תקווה בקצה המנהרה.

למה יכוונו דבריו? כיצד ניתן לבטל את הגזירה?

מיד כשנכנס הרבי לביקור בחדרו של החולה, פרץ החולה בבכי מר, הוא סיפר לרבי את המצב הרפואי לאשורו ובמלוא כאבו את ייסוריו הרבים ומכאוביו המתגברים, וגם את העובדה כי הערכת הרופא ידועה לו, קשה ואכזרית ככל שתהיה...

רבי בכה החולה והתייפח מרורות, הן לצדיקים יש כח לגזור, צדיק גוזר והקדוש ברוך הוא מקיים, אנא יגזור הרבי לבטל את דברי הרופאים ולהחזירני לחיים בריאים ותקינים.

הרבי הביט בחולה המתייפח לפניו, ועיניו התמלאו רחמים, יהודי מתייסר, דינו מבחינה רפואית כבר נגזר והוא נאחז בתקווה, כטובע הנאחז בקש.

יש פעמים אמר הרבי לאחר הרהור ארוך, שגם לצדיקים אין כח לשנות את הגזירה, במקום בו יש מחלוקת, אין לצדיקים, כח לגזור דבר וחצי דבר.

הרבי הגביה מעט את קולו והוסיף, אם יש מחלוקת, אם חסרה אחדות, אין כל כח שיכול לבטל את הגזירה, יש להשקיע כוחות למנוע מחלוקת ולחזק את האחדות.

הביטו סביב וראו, אם יש משהו שנפגם באחדות, סכסוך או מריבה וכיוצא באלה, אם לעצתי תשמעו השקיעו כוחות בנושא האחדות ואהבת חברים, ובעזרת השם תראו ישועה ורפואה שלימה, אמר הרבי וחתם את הביקור.

בני המשפחה היו מופתעים עד כמה קלע הרבי כחוט השערה, לבעיה הבוערת, כבר מספר שנים שסכסוך כספי מעיב על היחסים התקינים במשפחה, אח אינו מדבר עם אחיו, ואף בני הדודים אינם מחייכים אלה לאלה, סכסוך כספי גרם לתבערה גדולה, והמשפחה מפולגת ומסוכסכת.

עכשיו ההוראה ברורה, וגם המוצא מהסבך הרפואי, אם הסכסוך נוצר על רקע כספי, הרי שזה בדיוק הרגע להבין, שחיי החולה חשובים שבעתיים מכל הון שבעולם.

עוד באותו ערב כינס אחד האחים את בני המשפחה כולה, כולם ויתרו, חלקם ויתורים מפליגים, סוף דבר, שיצאו כולם שמחים ומאושרים, לוחצים ידיים ומאוחדים כמקדם.

כמה ימים אחר כך החלה מסתמנת מגמת שיפור, המחלה הלכה ודעכה, בן המשפחה החל לשוב לכוחותיו.

כשהשתחרר מבית החולים מהלך על שתי רגליו נערכה סעודת הודאה חגיגית בנוכחות כל בני המשפחה המאוחדת והמאושרת שציינו יחדיו את נס הצלתו הפלאי של בן המשפחה שחזר מטיפול נמרץ לחיים תקינים שהדהים את הרופאים בנס הצלה שכזה. (הרב קובלסקי)

מעשה במלך אחד ששלח את בנו יחידו ללמוד חוכמות ומדעים, וציוהו שיחזור וישוב לביתו כאשר יהיה שלם בכל חכמה ומדע.

ישב הבן חמש שנים ולמד מפי טובי המורים והמחנכים, עד ששיער שיוכל לעמוד בכל בחינה.

בא לפני אביו ואמר: עשיתי כאשר הוריתני, ועתה כבדני נא בבחינתך.

שאלו המלך מיהו אביך? ענה: אתה אדוני אבי. שאלו, ומיהו אחיך? ענה: למיטב ידיעתי אני בנך יחידך, יתכן שמאז נסיעתי נולד לי אח? אמר לו אביו שוב למקום שממנו באת, ותוסיף להשתלם בחכמה כי יש לך עוד מה ללמוד.

קם הבן בבושת פנים ויצא מאת פניו אביו.

בדרכו חזרה, היה תמה ונבוך הלא באמת הוא בן יחיד, ומה יכול היה לענות לאביו? מה ציפה אביו לשמוע בתשובה.

חזר הבן לבית תלמודו ושקד על ספרי החכמה.

יום אחד מצא כתוב באחד הספרים, שהאדם חייב להשתדל לקנות לו חבר אהוב כאח, ודבר זה חשוב יותר מכל קניין אחר, אותה שעה הבין את כונת שאלתו של אביו.

מה עשה? בחר לו חבר נאמן, והתחבר עמו באהבת נפש, ולאחר מכן שב אל אביו.

שאלו אביו מיהו אביך? ענה אתה אדוני אבי, ומי אחיך? ענה פלוני בן פלוני. והיכן הוא? אמר במקום פלוני... אמר לו המלך שוב למקומך כי עדיין אינך מושלם בחכמה.

קם הבן בבושת פנים, ונסע למקום לימודיו, ובדרכו חשב על דברי אביו, ואמר בליבו: עתה נראה שכיונתי לתשובה הנכונה, שהרי המשיך לשאול אותי שאלה שלישית, אם כן מה פסול מצא בתשובתי, והלא חברי אמנם מתגורר באותו מקום שציינתי.

חזר בן המלך למקום לימודיו, ושקד על ספריו.

בעיתות הפנאי היה לו תחביב לגמא מרחקים במכונית מרוץ, הוא הכיר אותה על קרבה ועל כרעיה, ובשעת תקלה ידע לתקנה במכשירים שנשא עמו.

יום אחד יצא עם חברו לטיול, נסעו שניהם במכוניותיהם ונדברו להפגש במקום פלוני, המתין בן המלך לחברו והלה לא הגיע, החליט בן המלך לצאת ולחפשו ומצאו בצד המסלול נבוך ואובד עצות, כי התקלקלה מכוניתו וספר ההדרכה לא היה עמו.

בן המלך שהכיר את המכונית, תקנה כהרף עין, והם המשיכו בטיולם.

התבונן בן המלך במראה, ושאל את עצמו מה בניו ובין חברי? הוא יודע לתקן מכונית על פי ספר ההדרכה, וכשאך אבד לו הספר נותר אובד עצות, אני חקקתי את דברי ספר ההדרכה בלבי, ועל כן יכול אני לתקן את המכונית בכל עת ובכל מצב.

ואז הבין את כוונת אביו, יש חברות המתעוררת לחיים רק כאשר פוגשים בחבר פנים אל פנים, אבל יש חברות המקננת בלבבות, ואין היא תלויה בראיה ובפגישה, חברות זו אינה ניתקת לעולם, והיא קרויה אחוה, כי גם קשר בין אחים הוא קשר תמידי שאינו תלוי בדבר.

שב בן המלך אל אביו והתייצב לבחינה, שאלו האב מיהו אביך? אמר אתה אדוני. ומיהו אחיך? פלוני בן פלוני. היכן הוא יושב? בליבי הוא יושב.

שמח המלך לדבריו, וקידם את פניו בברכה. (בן איש חיל ח"ב ג' ע"ג)

הגאולה תגיע בזכות האהדות

כאשר יעקב אבינו ביקש לגלות לבניו את הקץ, כתיב "וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶל בְּנָיו וַיֹּאמֶר הֲאִסְפוּ וְאֶגִּידָה לָכֶם אֵת אֲשֶׁר יִקְרָא אֶתְכֶם בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים" רמז להם בשביל לדעת את סוד אחרית הימים צריך קודם "האספו", פירוש שתהיו מאוגדים ומלוכדים.

וכך כותב השל"ה, שלכן אמר יעקב בלשון "האספו" ולא אמר "בואו ואגידה לכם" לרמז להם, שאי אפשר שיבא הקץ לגלות, אם קיימים

בניהם שנאת חנם ופירוד לבבות, אלא שעליהם להיות באסיפה ואגודה אחת.

והנה הגלות הראשונה – גלות מצרים באה כתוצאה משנאת האחים ליוסף, כן גם חורבן בית המקדש השני נגרם על ידי שנאת חנם, לכן הזהירם יעקב האספו – האחדות היא שתקבע את אשר יקרה אתכם באחרית הימים, כי רק על ידי תיקון החטא של שנאת חנם תבוא הגאולה, (ר' יונתן אייבשיץ)

רמז לדבר זה שבזכות האחדות נגאלו, מדכתיב: "ויאמר יי' אל משה ואל אהרן בארץ מצרים לאמר: החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה: דברו אל כל עדת ישראל לאמר בעשר לחדש הזה ויקחו להם איש ששה לבית אבת ששה לבית: ואם ימעט הבית מהיות משה ולקח הוא ושכנו הקרב אל ביתו במכסת נפשת איש לפי אכלו תכסו על הששה:" (שמות י"ב א-ד)

מצינו שאדם שנכנס למקדש בטומאה או אכל קודשים בטומאה כתוב "והביא את אשמו ליי' על חטאתו אשר חטא נקבה מן הצאן פשבה או שעירת עזים לחטאת וכפר עליו הכהן מחטאתו: ואם לא תגיע ידו די ששה והביא את אשמו אשר חטא שתי תרים או שני בני יונה ליי' אחד לחטאת ואחד לעלה:" (ויקרא ה ו-ז)

התורה אומרת שאם הוא עני ואין באפשרותו להביא כשבה הוא מביא שני תורים או שני בני יונה, והרי הוא יכול היה גם כן להשתתף עם עוד אדם אחר שצריך להטהר באותו זמן, ואז יביאו שניהם יחדיו בהמה לקרבן, אבל התורה אומרת שאי אפשר לעשות כן אלא יביא עופות מדוע בקרבן פסח כן אפשר להביא בשותפות כמ"ש: וְלָקַח הוּא וּשְׁכֵנוֹ הַקָּרֵב אֶל בֵּיתוֹ בְּמִכְסַת נַפְשֵׁת אִישׁ לְפִי אָכְלוֹ תִכְסּוּ עַל הַשֶּׁה:"?

מוכרח ומבואר שיסוד הפסח, בפסח מצרים היה מדת האחדות שישתתפו יחדיו כמה אנשים בקרבן פסח.

וכן קיום מצוות הפסח בזמן הזה, הוא כיסוד האחדות, שהרי בעריכת ליל הסדר ישנם כמה דברים ששנויים במחלוקת, ואנו עושים כשני הצדדים.

א' מחלוקת אם שתי כוסות ראשונות צריכות הסיבה או שתי כוסות אחרונות צריכות הסיבה, (פסחים קח.) ואנו פוסקים הלכה כשניהם.

ב' ועוד מחלוקת אם אוכלים מצה לבד ומרור לבד, או מצה ומרור יחד, (שם קטו.) ולהלכה אנו פוסקים כשניהם.

חידוש נפלא מביא הבן איש חי: שמבאר מהי סיבת המנהג בליל הסדר שאנו מטבילין שתי פעמים?

כי זה בא לרמז על סיבת הגלות וסיבת הגאולה.

תחילת הגלות היתה על ידי טבילה של פירוד "ויטבילו את הכתונת בדם" וסופה של הגלות באה על ידי טבילה של אחדות, "וטבלתם בדם אשר בסף על ידי אגודת אזוב"

כלל עם ישראל כאגודה אחת, ועל כן לזכר הטבילה שהיתה שיא הפירוד, והטבילה שהיתה האחדות בשלמותה, אנו מטבילין שתי פעמים.

מביא המהר"ל רמז על עניין גלות וגאולה, דהנה המילים 'גלה' ו'גאל' הינם אותם אותיות, ג' ול' והאות המתחלפת ביניהם היא א' והאות ה' ש'גלה' נכתב בה' ו'גאל' נכתב בא'.

והרמז הוא, כי האות א' מורה על אחדות, והאות ה' מורה על פיזור, לכך 'גלה' נכתב בה' לרמז על ארבע כנפות הארץ, ונשאר גם האמצע וזה עניין הגלות, כי בגלות נתפזרו ישראל לארבע רוחות השמים אולם נשאר בהם איזה שארית מן האמצע, וזה יהיה סיבת כח האחדות והקבוץ לזמן הגאולה.

ו'גאל' נכתב בא' כי הא' רומז על אחדות, וזהו עניין הגאולה, קיבוץ כל פיזורי ישראל להיותם עם אחד מקובץ, ולכך הא' ב'גאל' נכתב באמצע התיבה, כי הוא רומז על אחדות וקיבוץ מן הפיזור, ע"כ תמצית דבריו.

ולכן אמרו חז"ל: שהאומר דבר בשם אומרו מביא גאולה לעולם והטעם הוא כי הוא מראה שהוא מכבד את חבירו, ומביא לקירוב

הלבבות ולאחדות, ולכן תבוא הגאולה, כי החורבן בא על חוסר האחדות, מדה כנגד מדה תבוא הגאולה, עבור האחדות.

הפסוק אומר בשיר השירים (פרק ב ח) "קול דודי הנה זה בא מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות" מבאר הבן איש חי: כי הנה ידוע שהגאולה וביאת המשיח תלויה באחדות שתהיה הן באנשים והן בנשים, כי זה עיקר קיומם של ישראל בעולם, ולכן נרמזה האחדות בשמות האבות.

כי אברהם יצחק יעקב, הם י"ג אותיות כמנין "אחד". להורות על אחדות שצריכה להיות באנשים הזכרים. וגם נרמז מספר זה בשמות האמהות, שהן שרה רבקה רחל לאה. שיש בהם י"ג אותיות כמנין "אחד" להורות על אחדות שצריכה להיות בנשים הנקבות.

וזהו שאומר הכתוב "קול דודי הנה זה בא" הוא מלך המשיח בא ומדלג קודם הזמן "על ההרים" בזכות האחדות של האנשים הרמוזה בהרים, שהם האבות, וגם "מקפץ על הגבעות" "מקפץ" בזכות האחדות של הנקבות, הרמוזה בגבעות שהן האמהות. (אבן שלמה).

כתוב במשלי "שְׁלֹשָׁה הֵמָּה נִפְלְאוּ מִמְּנֵי וְאַרְבָּעָה לֹא יִדְעֵתִים:" (משלי ל י"ח) ועל כך אמרו חז"ל במדרש (ויקרא רבה ל טו) "שְׁלֹשָׁה הֵמָּה נִפְלְאוּ מִמְּנֵי", שְׁלֹשָׁה הֵמָּה פֶּסַח, מִצֵּה וּמְרוֹר, וְאַרְבָּעָה לֹא יִדְעֵתִים", אלו ארבעה מינים שבלולב.

ופירש רבינו אליהו חיים זצ"ל אביו של הבן איש חי, הן ידוע שפסח מצה ומרור רומזים על גאולת מצרים, פסח: על שום שפסח הקב"ה ודילג על הקץ להחיש. מצה: על שם שמיהר לגואלינו עד שלא הספיק בצקנו להחמיץ. ומרור: רמז למרירות שמררו למצרים בעשר המכות להכריחם לשלחנו, ואמר הכתוב "כִּי־מִי צִאֲתָךְ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאנוּ נִפְלְאוֹת" (מיכה ז ט"ו) והיינו שהגאולה העתידה במהרה, תהיה כעין גאולת מצרים, "וּפְתָאֵם יָבֹא אֶל הַיְכָלוֹ הָאֲדוֹן אֲשֶׁר אַתֶּם מִבְּקָשִׁים" (מלאכי ג א) ויכה את הגויים מכה רבה ונאמנה.

הרי ששלושת אלו "פסח מצה ומרור" רומזים גם לגאולה העתידה, ולפיכך נצטוונו לומר את משמעותם בליל הסדר.

וידוע שארבעת המינים שבלולב רומזים לכל חלקי העם שיש בהם בעלי תורה ומצוות המשולים לאתרוג, בעלי תורה לחוד ומצוות לחוד הרמוזים בלולב והדס, וריקנים שבישראל הרמוזים בערבה, וכולם מאוגדים יחדיו ומגינים זה על זה.

והאחדות בעם, היא התנאי לגאולה, לפיכך אם "אַרְבָּעָה לֹא יִדְעֵתִים" אם העם שרמוז בארבעת המינים אינו באחדות, אז גם "שְׁלֹשָׁה הֵמָּה נִפְלְאוּ מִמֶּנִּי" השלושה שהם סימני הגאולה פסח מצה ומרור נפלאו ממני, והגאולה מתמהמהת.

בשנת תקי"ג היתה נראית ירושלים עיר הקדש כירושלים של מעלה, גדושה היתה בגדולי תורה וקדושי עליון הבקיאים בכל מכמני התורה ובאדירי חכמת הגאולה אשר כל רז לא אניס להו.

הצפיה וההשתוקקות באותה שנה לביאת המשיח והגאולה גברו והלכו. באותה שנה ניכר היה שהרש"ש הקדוש נמצא בסערת נפש גדולה, ובכל הזדמנות דיבר בהתרגשות עצומה כי שנה זו היא שנת התגלות משיח צדקנו.

תקי"ג בגי' השחר' המדמז על שחר הגאולה, וכן 'ונבנתה' בגי' תקי"ג עיר על תלה.

בתחלה נגש הרש"ש הקדוש לפעולה עצומה ונוראה, הוא בחר י"ב גדולי תורה מחכמי ומקובלי הישיבה, ישיבת המקובלים שלו, שהם היו גדולי תלמידיו המובחרים ביותר. הגה"ק רבי יום טוב מהרי"ט אלגאזי זיע"א מן רבי חיים יוסף דוד אזולאי החיד"א זיע"א המקובל האלקי רבי חיים די לה רוזה זיע"א הגה"ק רבי יצחק מזרחי זיע"א הגה"ק רבי אברהם סנגויטי זיע"א ועוד גדולי עולם וצדיקי אמת.

כשהם חותמים על כתב התקשרות, והוא כתב התחייבות של אחדות מוחלטת, קשר של אהבת אמת וערכות, בין רבם הגדול הרש"ש לבינם.

כל אחד ואחד מי"ב תלמידים אלו נבחר על ידי הרש"ש הקדוש בקפידה רבה, כיון שהם צריכים להיות כנגד י"ב שבטי

ישראל, זאת כדי שפעלתם ותפלתם תעלה ותשמע בשמי שמים, ובכך יכשירו ויזכו את כל כללות עם ישראל י"ב שבטיו שיהיו מוכנים וראויים לגאולה השלימה ולביאת משיח צדקנו.

לאחר מכן בחר הרש"ש פעם שניה מבני חבורה קדושה זו בשני תלמידיו הבכירים ביותר, החיד"א זיע"א והמקובל האלקי רבי חיים די לה רוזה זיע"א והכניסם בסוד הענינים מכבשונו של עולם, ומסר להם סדר של צומות ותעניות, טבילות במקוה טהרה, כוונות וצירופי שמות הקדוש ויחודים נוראים.

שלתם החלו בטהרות והזדככות מיוחדת לקראת המעשה הגדול, להביא את המשיח.

באותה שנה, לפתע הקור העצום של החורף הקדים לבוא והיה סוער ביותר, הקור היה עז מאד יותר מהרגיל בכל שנה, והשלג בירושלים התנשא גבוה מאוד שלא כרגיל, בגובה רב, וכיסו את ירושלים ואת ההרים הסמוכים לה בגובה רב.

והנה במשך כמה שבועות, היו שלשתם שרויים בתעניות של שלשה ימים רצופים, ובכל לילה היו יוצאים שלשתם לאחר חצות, באמצע הלילה אל ההרים הקפואים, מחוץ לחומת ירושלים, וערכו שם בערימת השלג גלגולי שלג, עם כוונות, ואח"כ טובלים מאות טבילות במקוה טהרה כשהם מרבים בכל מיני סיגופים, פרישות, הטהרות והזדככות, כדי לזכך את הגוף מגשמיותו.

ליל ד' בשבט באותה שנה נקבע להיות הלילה הגדול והגורלי שבו גמרו בדעתם בהחלטה, להכריח את השכינה הקדושה להוציא את מלך המשיח מהיכלו העליון, ולהביאו ביד חזקה לגאול את עם ישראל ואת העולם כולו.

באותו לילה נפלה אימה וחרדה גדולה על ירושלים, כשלפתע החל להשמע קול רעש גדול של רעמים משונים וברקים חזקים במיוחד, כשבחוץ השתוללה סופת שלגים נוראה, ונדמה היה כי תוקף הטבע עומד להחריב את העולם.

והנה באישון לילה ואפלה, יצאו שלשת הצדיקים, הרש"ש החיד"א ורבי חיים די לה רוזה אל הקור הנורא, ועלו יחדיו בהחבא אל עליית הגג של ישיבת בית אל.

בתחלה, שעה ארוכה הרהרו בתשובה, שמא יש בידם איזה שמץ של חטא דק מן הדק, וטהרו וזככו את לבבם מכל שמץ וסיג של מדה רעה חס ושלום, ואז החלו להרעיש ארץ ומלאה בזעקות ובבכיות נוראות כשהם מפצירים בכל כחם בתפלות בקשות ותחינות להביא לסיומה של גלות חשוכה זו, ושיתגלה עתה משיח בן דוד.

פני השלשה להטו באש של מעלה, כשמקיף אותם אור עליון מהכוונות והיחודים העלאים, כשכל גופם הכחוש מרעיד מהדבקות העצומה והנוראה.

והנה לאחר כל זה, עברו לעשות למעשה, והתחילו להגות בפיהם השבעות לכל מלאכי עליון ושמות קודש הידוע להם, וכך עלו למדריגות גבוהות, והתעלו לדרגה נשגבה של התפשטות הגשמיות, ורק פסע היה בינם לבין כלות הנפש ממש אל שרשה, כשנשמתם קשורה לגופם בקשר דק מאד ועוד רגע תפרח לה למעלה מרוב ערבות הדביקות בנועם הזיו העליון של נצח נצחים.

והנה פתאום נשמע קול אדיר וחזק של בת קול מן השמים, שמכריזה ואומרת להם: בני חביבי, רב לכם, הרפו מתפלתכם ובקשתכם, מדוע תבקשו לדחוק את הקץ ולהחיש את הגאולה ואת ביאת הגואל, כי עוד לא בא עתו, ואין השעה כשרה לכך.

דעו לכם כי אם לא תחדלו ממעשיכם, יהפך העולם כולו לתהו ובהו, ונכול תכול ארץ ומלואה, והתבל כלה תכלה ותאבד כמו שנאמר בגמרא (כתובות קיא) "השבעתי אתכם גו' אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ" השביע הקב"ה את ישראל שלא יעלו בחומה, ולא ידחקו את הקץ, פירש"י שלא ירבו בתחנונים על כך יותר מדאי.

באותו רגע נפלה עליהם אימה וחרדה גדולה, ומרוב הפחד הנורא, התמוטטו הצדיקים ונפלו על פניהם באימה ובחלחלה גדולה, פניהם חוורו כפני מתים, והדיבור נעתק מפיהם, והבינו כי לא יוכלו לשדד מערכות הטבע ולשנות סדרי עולם ולהחיש בכח את הגאולה כל עוד טרם הגיע זמן הגאולה.

והנה כאשר קמו על רגליהם, נעמדו כמסמרים למקומם, כששמעו שוב את הקול הגדול של הבת קול שהוסיפה ואמרה להם: יען אשר עשיתם את הדבר באגודה של שלשה, וכמעט שעלה חפצכם ביזכם, וכדי למנוע מכם מלשוב ולעשות דבר זה, גזרו מן השמים שחייבים לפזר את אגודת אחדות קודש זו, כי ביחד יש חשש שתנסו לשוב ואולי אף תצליחו לכבוש את המשיח, ולהביאו.

על כן קבלו עליכם גזירת שמים להפריד מיד ועכשיו אגודת קודש של שלשתכם, אחד מכם יצטרך לעזוב מיד את עיר הקודש ואת ארץ ישראל ויגלה לחוץ לארץ, ואתם ביניכם תחליטו מי משלשתכם יקבל עליו עונש גלות זה מיד.

לאחר מכן הפילו ביניהם גורלות, וילכד שמו של מרן החיד"א, הוא קבל עליו את הגזרה באהבה, ועוד באותו לילה לא אחר לקיימה, שב לביתו נטל את הטלית והתפילין ואת מטלטליו המעטים ולמחרת בבקר לאחר תפלת שחרית עזב הרב חיד"א את ירושלים בבהילות ובחפזן כשהוא יוצא לחוץ לארץ.

שנים רבות לא ידע איש את פשרה של יציאה חפוזה זו, מאותו יום נדד מרן החיד"א בקהלות רבות, בכל העולם כשהוא גודר פרצות ומחזק את עם ישראל ברחבי תבל, ולא חזר עוד בימי חייו לירושלים.

חמשים ושלוש שנים לאחר שגלה מארץ ישראל בגזרת מלך, נפטר בליוורנו שבאיטליה זקן ושבע ימים בשבת זכור י"א אדר תקס"ו.

לעומתו הרש"ש הקדוש, נזהר מאותו יום ואילך לא לצאת בשום פנים ואופן מירושלים, באמרו, כל עוד שאיני יוצא מעיר הקודש, היא בקדושתה מגינה עלי.

כך עברו להן עשרים וארבע שנים שלא יצא מירושלים, עד שבשנת תקל"ז נחתה מכת ארבה קשה מאד על הישוב בארץ, כשקדמה למכת הארבה שנה של מכת בצורת, מעט הפירות והירקות נטרפו בארבה שכסה את עין הארץ, יהודי ירושלים הנמקים ברעב, באו ובכו והתחננו אל הרש"ש שיבטל בכח קדושתו ותפילתו את גזרת הרעב הנוראה.

והנה קבעו אנשי ירושלים עצרת זעקה ותפלה במקום קבורת רחל אמנו בבית לחם, והיה הרש"ש חוכך בדעתו אם לצאת מחוץ לחומות ירושלים לבית לחם, שמא יבולע לו, אך בכיותיהם של אחיו הנמקים ברעב הכריע את לבו הרחום.

בלכתו בדרך לקבורת רחל בבית לחם, היה מזועזע ממראה עיניו, איך השדות והעצים מכסים בענן שחור של מיליוני ארבה.

ליד קברה של רחל אמנו עמד הרש"ש והעתיר שעות רבות בתפלה ובתחנונים, כשמתחתיו שלולית של דמעות, ובסיומה של התפלה, לפתע התקדרו השמים ומטר סוחף נתך ארצה, כשנראה ענן שחור אדיר של מיליוני ארבה מתרומם לו באויר ונמלט מחוץ לגבולות ארץ ישראל, כאלו קבלו פקודה נעלמה להסתלק מהמקום כולו מידי, ובבת אחת.

באותו יום כשבא הרש"ש לביתו, נפל למשכב, ובשבת קדש י' בשבט נתבקש בישיבה של מעלה, ונשמתו הזכה והטהורה עלתה בסערה השמימה.

רבי חיים די לה רוזה צוה בצוואתו את תלמידיו, שיקיימו בו לאחר פטירתו ארבע מיתות בית דין, אולם תלמידיו רעדו מפחד לקיים בגופו הקדוש והטהור דבר זה, ויצאו ללא שהייה ללויה לקברו בהר הזיתים.

והנה במעלה ההר, הגיחה לפתע קבוצה של ישמעאלים אשר התנפלו עליהם וחטפו את הגוף של הצדיק בחמת זעם, והתעללו בה בכזיון נורא, כשהם מניפים אותה וזורקים אותה לארץ, ורק לאחר שהסתלקו פראי אדם אלו, חזרו תלמידיו וקברוהו, ע"כ. (ספר דורש טוב על האקדמות עם רפג)

פרפרת נאה אמר ראש ישיבת כסא רחמים רבי מאיר מזוז שליט"א בכל יום אנו מתפללים ומייחלים שיבנה בית המקדש אשר נחרב בעוון שנאת חינום, בא וראה מה פגיעתה של שנאת חינום.

הנה יבואו ויאמרו לנו שהתגשמה משאת נפשנו, ובית המקדש נבנה בירושלים לשמחת ליבנו, מיד יבואו אליו נציגי שלוש מפלגות ויחלו להתווכח ביניהם, זה אומר כולה שלי, וזה אומר כולה שלי, וכל מפלגה תרצה למנות כהן גדול משלה.

אלה יאמרו כהן גדול לא יהיה אלא מן הליטאים, ואלה יאמרו עליו להיות דווקא מן החסידים, ולא תנוח דעתם, עד שיקבלו עליהם, נבנה שלושה מזבחות מזבח לליטאים מזבח לחסידים ומזבח לספרדים, ועל כל מזבח כהן גדול.

על הדבר הזה אנו מתפללים, "סלח לנו אבינו כי חטאנו" סל"ח ראשי תיבות ספרדים ליטאים חסידים, זה החטא שלנו שאנחנו עדיין מחולקים מפולגים ומפוצלים לסייעות לכיתות, ולתת כתות, טרם למדנו להתאחד ולהתלכד כאיש אחד בלב אחד בדרך האמת.

מעשה בר' יחזקאל מקוזמיר ור' בונים מפשיסחא שטילו יחד, והנה הוציא ר' יחזקאל את קופסת טבק וכיבד את ר' שמחה בקמצוץ אחד. אמר לו ר' בונים מנין אתה יודע שזקוק הייתי לקמצוץ טבק? אמר לו ר' יחזקאל, וכי מהיכן יודעת היד את הרגע שהאף רוצה להריח? אלא כגוף אחד הם, אף ישראל חברים, כך כשאדם מישראל אוהב את חברו בגופו הריהו מרגיש וחש את מחסוריו כמחסוריו הוא.

מעלת לימוד התורה ביחס לשאר המצוות

אמרו חז"ל (ירושלמי פאה פ"א ה"א): על המשנה "ותלמוד תורה כנגד כולם" כל מצוותיה של תורה, אינן שוות לדבר אחד של תורה. ובאר הגר"א דהיינו למילה אחת של תורה. דהיינו שכל המצוות ביחד לא שוות ללימוד התורה.

וכך כתב הרמב"ם (הלכות תלמוד תורה פרק ג הלכה ג). אין לך מצוה בכל המצוות כולן, שהיא שקולה כנגד תלמוד תורה, אלא תלמוד תורה שקול כנגד כל המצוות כולן.

מעלת לימוד התורה בשבת

כתב המקובל החסיד הרב רחמים שרים זצ"ל תלמידו של גאון המקובלים בירושלים הרב שאול חיים דוויק הכהן זיע"א בספרו שערי דרך החיים (ח"ג סימן קצה) וז"ל ושמענו מפי הרב יוסף חיים (הבן איש חי) שהלומד בשבת עולה י"ז אלף פעמים על החול מפי מגידי אמת עכ"ד.

וכתב בספר שיבת ציון (ח"ב רלג, להרה"ג בן ציון מוצפי שליט"א): א"ל מו"א המקובל רבי סלמן מוצפי זצ"ל שצריך לומר י"ז אלף רבוא כי כך שמע מפי חכמי הקבלה שבירושלים (וזאת עפ"י הכתוב בספר עץ חיים למהרח"ו ובתקוני הזהר ועוד)

ואם כן 17 אלף ריבוא הוא מאה שבעים מליון. לפי זה לימוד תורה של שעה אחת בשבת, שווה כמאה שבעים מליון שעות של חול."

ומה שכתב הבן איש חי (שנה ב בהקדמה לפרשת שמות) ששעה אחת בשבת שווה כאלף שעות בחול, אמר לו אביו זצ"ל שהוא לאו דוקא ובדרך הפלגה כתב כן, (כמו שאומרים 'חמץ אפילו באלף לא בטל', ובאמת שגם ביותר מאלף, אינו בטל).

חוברת זו שהנך אוחז בידך, נקראת בשקיקה על ידי כל שכבות הציבור, ורבים מוסרים מהם דרשות לציבור. ויש ביקוש להגדיל את התפוצה, כי אין הקומץ משיביע את הארי.

בסכום של 100 ₪ ניתן להדפיס כ-40 חוברות והנך שותף בזיכוי הרבים. של מאות שעות של לימוד תורה בשבת קודש, והכל יהיה נזקף לזכותך.

להקדשת חוברות

עם הנצחה לעילוי נשמת או לברכה

במחיר עלות ניתן להתקשר 054-8428679